

TER ADVISERING

Aan de Minister
Cc Staatssecretaris

Chief Economist

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

6 november 2020

Kenmerk

CE / 20278605

nota

Oplegger Gesprek MEZK - SEZK RRF 9 november 17u

Parafenroute

10.2.e	10.2.e	AEP
	10.2.e	

BBR-paraaf

Kopie aan

- 10.2.e
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Bijlage(n)

- (1) Voorbereiding REA
- (2) Two-pager RRP

Aanleiding

N.a.v. gesprekken met diverse stakeholders heeft de SEZK verzocht om een gesprek om verder te praten over de inhoud en proces van een Nederlands Recovery and Resilience Plan.

Advies

U kunt desgewenst de two-pager toelichten die voorligt in de REA van 10 november. Hierbij kunt u gebruik maken van de REA-voorbereiding.

Ontvangen BBR

Bijlage 1 Voorbereiding REA 10 november agendapunt 2 "Herstelplan RRF"**Advies**

- Op donderdag 29 oktober jl. stemde u in met de agendering van bijgaande two-pager over het *Recovery and Resilience Plan* (RRP) in de REA van 10 november. U kunt bijgaande two-pager toelichten in de REA.
- Belangrijk is om aandacht te besteden aan de twee uit te werken sporen:
 1. FIN-inventarisatie van bestaande en reeds voorgenomen investeringen en hervormingen (bijlage in de two-pager). U kunt aangeven dat deze inventarisatie een concept is dat nog getoetst gaat worden bij de Europese Commissie.
 2. Door EZK gecoördineerde inventarisatie van additionele investeringen. U kunt aangeven dat met FIN is afgesproken om de lijst met additionele investeringen mee te sturen naar de formatie.
- De bewindspersonen van BZK, IenW, OCW, SZW, VWS, Defensie en LNV worden ambtelijk geadviseerd om in te zetten op het verwerken van uitsluitend nieuwe maatregelen in het herstelplan. De focus op bestaande middelen in spoor 1 ligt gevoelig bij de departementen, de Kamer en andere stakeholders. FIN stelt dat dankzij de inzet van bestaande middelen meer geld beschikbaar komt voor de formatie. Departementen hebben in de HCEU aangegeven dat zij vrezen dat de RRF-middelen via spoor 1 de facto rechtstreeks de staatsschuld inlopen. Indien bewindspersonen meer nadruk willen op additionele investeringen, kunt u toezeggen dat wij concrete voorstellen uit spoor 2 in de komende maanden ook bij de Commissie zullen toetsen. U kunt aangeven dat beide sporen nodig zijn om een volgend kabinet een zo goed mogelijk besluit te laten nemen.
- Mogelijk komt aan de orde dat niet alle bestaande investeringen die onder spoor 1 zijn geïnventariseerd zouden voldoen aan de eisen die de Europese Commissie stelt. U kunt daarop zeggen dat we dat op korte termijn zullen toetsen bij de Europese Commissie.
- U kunt aangeven dat het onwenselijk is om nu al toezeggingen te doen over additionele investeringen op bepaalde beleidsdomeinen. De invulling van het plan vraagt om integrale afweging van alle investeringsopties.
- Indien men vreest dat er te veel wordt voorgesorteerd op invulling van het RRP met bestaande investeringen, kunt u inbrengen dat: (1) spoor 1 alleen wordt gebruikt om de dialoog te starten en te inventariseren in hoeverre de door dit kabinet genomen maatregelen de basis kunnen vormen van een definitief RRP, (2) het nog onzeker is of de maatregelen uit spoor 1 voldoen aan de RRF-criteria en (3) afspraken worden gemaakt met FIN over spoor 2, zodat de investeringslijst met de formatie wordt gedeeld.

Kernpunten

- De two-pager schetst het nationale proces voor indiening van een RRP, waarbij een volgend kabinet het RRP indient, waarschijnlijk tijdens het tweede indieningsmoment (15 oktober 2021 tot en met 30 april 2022).
- Besluitvorming over de definitieve vormgeving van het plan, waaronder over het al dan niet opnemen van additionele hervormingen en investeringen, wordt daarmee aan een volgend kabinet gelaten. In aanloop daar naartoe

wordt gewerkt aan een concept-RRP op basis van reeds overeengekomen hervormingen en investeringen. Parallel worden potentiële additionele maatregelen geïnventariseerd als input voor de formatie.

- Dankzij spoor 2 kan het volgende kabinet direct besluiten over een lijst met getoetste investeringsvoorstellen en aanvullende hervormingen. Investeringsvoorstellen kunnen direct van start gaan na een regeerakkoord. Het kabinet hoeft niet te wachten met indiening van een plan om maatregelen uit te voeren. Een volgend kabinet kan het plan indienen vanaf oktober 2021. Goedkeuring van een plan is bovendien verzekerd indien de groslijst met maatregelen vooraf getoetst wordt bij de Commissie.
- De inzet om de besluitvorming aan een volgend kabinet te laten en de indruk dat wordt gekoerst op het opnemen van bestaande plannen, kan verschillende kritische vragen oproepen:
 - Nederland investeert in tegenstelling tot veel andere landen niet in nieuw groen herstelbeleid. Daarmee loopt Nederland relatieve vertraging op in de klimaat- en energietransitie. Daarnaast vragen het doelbereik 2030 en de ophoging van Europese klimaatdoelstellingen om deze extra investeringen. De Europese Commissie vereist ook dat 37% van de middelen wordt ingezet voor klimaat.
 - De Europese Commissie vereist ook dat ten minste 20% van de middelen wordt ingezet voor digitaal. De directie Digitale Economie ziet het opnemen van alleen bestaande plannen als gemiste kans voor de digitale transitie. Andere landen zoals Duitsland investeren fors in digitaal. Dit onderschrijft het belang van een zorgvuldige inventarisatie van digitale investeringsopties binnen spoor 2.
 - Veel maatschappelijke partners (inclusief VNO-NCW, de maritieme industrie en bouwbedrijven) hebben in de afgelopen weken aangegeven dat we snel werk moeten maken van investeringen in onze economie. Zij vrezen dat wij achterlopen bij andere Europese landen en kansen op economisch herstel mislopen.
- Tijdens de EZK-begrotingsbehandeling verzochten de CU en de PvdA u in een motie om een ambitieus isolatieprogramma voor woningen op te nemen in het herstelplan. Dezelfde motie is ingediend bij MBZK.
- Richting de Kamer en andere belanghebbenden is vooralsnog gecommuniceerd dat politieke besluitvorming over het RRP nog moet plaatsvinden. Tijdens de EZK-begrotingsbehandeling heeft u toegezegd dat u uiterlijk halverwege december de Kamer informeert over het vervolgproces middels een brief.

Toelichting

Stakeholders en media dringen aan op meer haast

- Het uitblijven van een ambitieuze kabinetsuiting over het RRP trekt media-aandacht. NOS schreef op 2 november jl. dat het kabinet de eisen van de RRF lastig vindt en dat Nederland middelen misloopt omdat we de deadline van 30 april zouden missen vanwege de verkiezingen. Vooral de auto-industrie en de maritieme industrie zouden subsidie mislopen, terwijl dezelfde sectoren in andere landen wel steun krijgen. De CU heeft n.a.v. het NOS-bericht direct schriftelijke Kamervragen gesteld over de nadelige gevolgen voor Nederlandse bedrijven indien er gewacht wordt met het indienen van een plan. Eerder zijn

Chief Economist

Kenmerk
CE / 20278605

al Kamervragen gesteld over of en hoe de maritieme sector aanspraak kan maken op de RRF-middelen.

- In Trouw van 3 november jl. roepen bouwbedrijven en bewonersorganisaties de politiek op om €2 mld. van de RRF-middelen aan te wenden voor woningisolatie. De Kamer heeft ook gevraagd aan MBZK hoe de woningbouw gebruik kan maken van de RRF-middelen. De PvdA en CU hebben bij u en MBZK een motie ingediend waarin zij pleiten voor een ambitieus isolatieprogramma voor de gebouwde omgeving met behulp van de RRF.
- Vooral nog is de gehanteerde lijn bij vragen dat politieke besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden, dat er meerdere indieningsmomenten zijn voor het RRF, dat Nederland geen middelen misloopt bij latere indiening en dat het plan in ieder geval moet voldoen aan de criteria van de Europese Commissie.